

عنوان مقاله:

بررسی تغییرات ارتفاع تراز ناواگرا در ایران

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های دانش زمین، دوره 10، شماره 1 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسنده:

محمد مرادی - استادیار، پژوهشکده هواشناسی

خلاصه مقاله:

در این پژوهش تغییرات ارتفاع تراز ناواگرا در ماه های ژانویه و ژولای در دوره آماری ۱۹۷۶-۲۰۱۵ در ایران بررسی شد. تراز ناواگرا، پایین ترین تراز فشاری است که در آن واگرایی افقی صفر می باشد. در ایران نه نقطه انتخاب و نیمرخ قائم میدان واگرایی افقی و امگا در این نقاط تحلیل شد. بررسی روزانه نیمرخ قائم واگرایی در حالت های موردی نشان داد که چون کم فشارها (پرفشارها) با همگرایی (واگرایی) در ترازهای زیرین و واگرایی (همگرایی) در ترازهای بالا همراه است، پس حداقل یک تراز ناواگرا در مناطقی که تحت تاثیر این سامانه ها قرار می گیرند، وجود دارد و ارتفاع تراز ناواگرا به ژرفای همگرایی (واگرایی) زیرین بستگی دارد. هر چه ژرفای همگرایی (واگرایی) زیرین بیشتر باشد، تراز ناواگرا در سطح فشاری بالاتری قرار می گیرد. بنابراین تراز ناواگرا در کم فشار های گرمائی، در تراز فشاری پایین تری هستند. بررسی میانگین ماهانه نیمرخ قائم واگرایی نشان داد که در شمالغرب، غرب، جنوبغرب، مرکز، جنوب، شرق و جنوبشرق ایران، تراز ناواگرا در ژولای پایین تر از ژانویه است. این تفاوت به دلیل وجود کم فشار گرمائی در این ماه و ایجاد حرکت صعودی و همگرایی کم عمق می باشد. در شمال و شمالشرق ایران تراز ناواگرا در ژانویه پایین تر از ژولای است. این مناطق در ماه ژولای کمتر تحت تاثیر کم فشار گرمائی قرار دارند. بررسی نتایج روند نشان داد که تغییرات میانگین ماهانه تراز ناواگرا در ژولای در غرب و شمالشرق ایران روند صعودی دارد که معرف کاهش ژرفای همگرایی زیرین ناشی از کم فشارهای عبوری است. در مرکز و جنوب ایران این کمیت دارای روند نزولی است که بیانگر افزایش ژرفای همگرایی زیرین ناشی از کم فشار گرمائی در این منطقه است.

کلمات کلیدی:

تراز بدون واگرایی، نیمرخ قائم واگرایی، همگرایی افقی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1266908>

